

Dagthema: Hoop en geloof

Overweging 19 maart – Maranca Schenkeveld

“...het ook anders kunnen interpreteren? Als “niet kunnen of niet willen zien of inzien”. Geen uitweg ...”

Openingsgebed

U bent onze toekomst en niet de dood.
Daarom stellen wij nu al
tegenover de wanhoop de hoop,
tegenover het verdriet de vreugde
en laten ons door niets van de wijs brengen:
U bent de redder van ons leven.
En wat wij hier al mogen geloven
zult U ons laten zien. Amen.

Openingslied: Welkom *Anneke Meiners,*
muziek Mariëtte Harinck

Dit huis is een huis waar de deur openstaat,
waar zoekers en zieners, genood of
gekomen,
hun harten verwarmen, van toekomst gaan dromen,
waarin wat hen drijft tot herkenning gaat komen,
de vonk van de Geest in hun binnenste slaat.

Dit huis is een huis waar gemeenschap bestaat,
waar zangers en zeggers bijeen zijn gekomen
om uiting te geven aan waar zij van dromen,
waardoor een beweging ontstaat die gaat stromen,
die nooit meer, door niemand, zich inperken laat.

Welkom en inleiding

Goedemorgen allemaal! Van harte welkom hier in De Duif! En een hartelijk welkom aan de mensen die via Zoom met ons verbonden zijn. Fijn dat jullie er zijn!

Het maakt niet uit of je hier elke week komt, of meer zo nu en dan. Misschien ben je hier voor het eerst. Weet dat iedereen welkom is!

Voor mij is het bijzonder dat ik hier weer sta. Door jullie gekozen om een 2e jaar één van jullie voorgangers te mogen zijn. En het feit dat ik ÌN De Duif kan zijn in plaats van via Zoom voor te gaan maakt het feest compleet!

Vandaag is het de 4e zondag van de 40-dagentijd. We zijn op weg naar Pasen en we zijn halverwege het Onvoltooid verhaal. Vandaag is het thema Hoop & Geloof. En in het verlengde van die 2 begrippen ligt het woord Vertrouwen.

Volgens het oecumenisch leesrooster zouden we vandaag Johannes 9 gelezen hebben. Het gaat over de genezing van een blinde man. Ik heb een andere versie van dat verhaal gekozen, omdat het beter aansluit op het thema van vandaag. Het komt uit Lucas, maar gaat eveneens over de genezing, door Jezus, van een blinde man. De vraag rijst: gaat het dan over fysieke blindheid of zou het een andere vorm van blindheid geweest kunnen zijn? Daar gaan we het straks over hebben.

We lezen ook een paar fragmenten uit het boek Het geschenk. De schrijfster heeft het over Hoop. Ook de schuin gedrukte korte zinnen in het boekje gaan over Hoop. Ze zijn afkomstig van Vaclav Havel. Deze kleine stukjes tekst worden niet voorgelezen, maar ik hoop dat ze stof tot nadenken mogen zijn.

Met behulp van het koor en Stephanos hopen Helma en ik dat het een mooie viering mag worden.

En laten we dan nu een moment van stilte nemen.

Kort moment van stilte

Gebed om gelijkmoedigheid

Maak mijn hart een oase van stilte,
maak mijn lichaam een tempel van rust,
maak mijn geest een onbeschreven blad,
maak mijn ziel een spiegel van licht.
Maak mijn mond zonder onderdeel,

maak mijn ogen onthecht,
maak mijn oren tot horen bereid.
Dat ik leer staan met lege handen.

Dat ik mag aanvaarden wat is,
mag vertrouwen wat komt,
mag loslaten wat was,
op adem mag komen ieder moment.
Alles begrijpend ben ik wijs,
niets grijpend ben ik liefde,
niets bezittend ben ik vrij,
niets waar makend ben ik waar.
Toon mij het gezicht van voor ik begon.
Maak mij één met alles,
één met allen, één met de bron.

*Hoop is niet voorspellen of vooruitzien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd. **

Lied

H.Oosterhuis/A.Oomen

1.Koor 2/3. Koor + Allen

Dit huis vol mensen,
weet jij wie het zijn?
Ik mag het hopen.
Heb jij ons geteld,
ken jij ons bij name?
Dan ben je de Enige.

Eerste lezing uit Lucas 18, 35-43

Jezus geneest een blinde in Jericho

Jezus kwam in de buurt van de stad Jericho. Daar zat een blinde bedelaar langs de kant van de weg. Toen hij hoorde dat er veel mensen voorbijliepen, vroeg hij: 'Wat is er aan de hand?' De mensen vertelden

hem dat Jezus uit Nazareth voorbijkwam. De blinde man begon te roepen: 'Jezus! Zoon van David! Heb medelijden met mij!' De mensen zeiden: 'Houd toch je mond!' Maar de man begon nog veel harder te roepen: 'Zoon van David! Heb medelijden met mij!' Toen bleef Jezus staan en zei: 'Breng die man hier.' De man kwam, en Jezus vroeg: 'Wat kan ik voor je doen?' De blinde man antwoordde: 'Heer, ik wil weer kunnen zien.' Jezus zei: 'Kijk om je heen! Je bent beter geworden dankzij je geloof.' Meteen kon de man weer zien. Hij ging met Jezus mee, en hij dankte God. Ook alle mensen die het zagen, dankten God.

*Hoop in deze diepe en krachtige
betekenis is niet hetzelfde als vreugde
omdat alles goed gaat of bereidheid je
in te zetten voor wat succes heeft. **

Lied

H.Oosterhuis / A.Oomen

Gij die het sprakeloze bidden hoort
achter de woorden die wij tot U roepen.
Gij die de mensen ziet zoals geen mens.

Gij die uw woord in ons hebt neergelegd,
in den beginne als een bron van weten.
Gij die ons hebt geschapen naar U toe.

Wek onze kracht,
vuur onze hartstocht aan,
heradem ons dat wij in U volharden.
Doe lichten over ons uw lieve naam.

Tweede lezing uit "Het geschenk" van Edith Eva Eger

Hoop betekent dat je weet dat lijden, hoe erg ook, tijdelijk is, en hoop betekent ook dat je nieuwsgierig bent naar wat er in de toekomst gaat gebeuren. Hoop stelt ons in staat in het heden te leven in plaats van het verleden, en het opent de deuren van onze eigen mentale gevangenissen.....

Ik kan de realiteit van wat er is gebeurd onder ogen zien en weet dat ik, hoewel ik dingen en mensen heb verloren, nooit ben opgehouden om te kiezen voor liefde en hoop. Voor mij is de mogelijkheid om te kiezen, zelfs te midden van zoveel lijden en machteloosheid, een waar **geschenk** dat voortkwam uit mijn tijd in Auschwitz.....

Het enige wat ik kon doen, was beslissen hoe ik op de doodsangst en ontredde reageerde. Op de een of andere manier wist ik voor hoop te kiezen.....

*Diep in onszelf dragen we hoop:
als dat niet het geval is, is er geen hoop.
Hoop is de kwaliteit van de ziel
en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt. **

Overweging

In de Paasserie gaat het over het "Onvoltooid verhaal".

Jan Meijer deed de aftrap met het thema 'Vast en beter'. Het ging over bezinning, verminderen. Van onderweg naar beter: vast en beter. En welke opdracht neemt elk van ons daarin?

Vervolgens sprak Diana Vernooij over het thema 'Tussentijd'. Je bent bereid afstand te doen van wat je dacht dat je houvasten waren. Je weet het niet - je bevindt je in een tussentijd van rouw en verlangen.

Vorige week zondag was het thema van Noud-Lodewijk van Poppel: 'Neem nou toch het lijden op je!' Jezus Christus zou het lijden op zich nemen en ons verlossen van de zonde. Hoe vertalen we dit: het lijden op je nemen en dan verlost worden?

Mijn vervolg in dit onvoltooid verhaal gaat over Hoop en Geloof. Geloof je in het oude, waardoor loslaten zo moeilijk is? Geloof je in verbetering, soms tegen beter weten in? Of geloof je in iets nieuws, al heeft zich dat nog niet geopenbaard?

In de bijbeltekst van vandaag lezen we over een blinde man in Jericho. Hij hoorde de opwinding om zich heen en vroeg wat er gaande was. Op het nieuws dat Jezus van Nazareth langs kwam, vlamden zijn hoop en geloof op! Zijn hoop om gehoord en gezien te worden, zijn geloof dat hij beter gemaakt kon worden. Jezus hoorde hem aan en genas zijn blindheid. Eind goed al goed. Maar toch... er is meer.

In het evangelie gaat het vaker over blinden. In die tijd kwam blindheid veel voor, omdat fel zonlicht, gebrek aan hygiëne, armoede en ondervoeding dit toen in de hand werkten. Het lot van een blinde was heel hard: hij/zij moest bedelen om in leven te blijven. Bovendien dacht men dat blindheid een straf van God was voor een zonde van de blinde of van zijn ouders, waardoor blinden niet alleen maatschappelijk, maar ook religieus uitgesloten werden. Maar, moeten we blindheid altijd uitleggen als "fysiek niet kunnen zien"? Of zouden we het ook anders kunnen interpreteren? Als "niet kunnen of niet willen zien of inzien". Geen uitweg of geen inzicht. We kunnen ziende blind zijn: voor de noden van de ander, voor de noden van onszelf.

Als omstandigheden veranderen en je afscheid moet nemen van de oude situatie, dan kan dat heel moeilijk zijn. Of het nu gaat om verlies van gezondheid, van een baan, een huis, je relatie..... je wilt erin blijven geloven, je eraan vastklampen, want je wilt het niet kwijt. Je sluit je ogen, bewust of onbewust, omdat je het verlies niet wilt toelaten, niet wilt erkennen. Misschien denk je "het komt nog goed, het gaat binnenkort echt weer beter. Het komt wel weer goed". Maar eigenlijk, eigenlijk is er een klein beginnetje dat weet, dit wordt niet meer zoals het was. Toch, tegen beter weten in kies je ervoor om blind te zijn.

Het tegenovergestelde kan ook. Je wilt het oude juist loslaten, achter je laten als een oude jas die niet meer past. Je kijkt verlangend uit naar het nieuwe dat komen gaat óók als je nog niet weet wat dat nieuwe is! Zoals je na een gebroken relatie hoopvol vooruit kunt kijken naar de mogelijkheid van een nieuwe relatie, ook als die zich nog niet aangediend heeft. De baan die niet meer goed voelt, en dan op zoek gaan naar een nieuwe. Vol hoop dat dat gaat lukken!

Hoop..... wanneer komt dat om de hoek kijken? En geloof, waarin? Ik vrees dat voor velen geldt dat, als alles voor de wind gaat, Hoop & Geloof niet erg zichtbaar, weinig voelbaar zijn. Op z'n best staan we er niet bij stil, of we denken het niet nodig hebben. Maar als het leven tegenzit, dan wèl! Dan hebben we die 2 hard nodig! Jammer dat we er doorgaans niet eerder achter komen.

De situatie van een ernstige ziekte spreekt ons misschien wel het meeste aan. Allerlei gevoelens strijden om de eer, ongeloof, verdriet, boosheid... En toch, toch is het bijzonder om het te beleven, het te ervaren. De meesten van jullie weten dat ik hier uit heel recente eigen ervaring spreek: de plotselinge, ernstige ziekte van mijn man. Vanaf dag

1 hadden we hoop dat hij er goed doorheen zou komen. En vanaf dag 1 hadden we behoefte om deze fase van ons leven te delen met anderen. Niet alleen met onze kinderen en onze broers en zussen. Maar ook met vrienden, burens, dorpsgenoten. En gaandeweg bleek dat het delen van onze zorg en van onze hoop ons heel veel kracht gaf. We stonden er niet alleen voor, we hoefden en hoeven nog steeds niet alleen te strijden. En ook al weten we niet of hij zal genezen, de kracht van het samen delen heeft ons tot nu toe heel goed gedaan. Dat brengt me naar de herinnering aan een zeer geliefde vriendin, die aan haar ziekte overleden is. Ze was pas 44 jaar oud. Na 5 jaar strijd gaf haar lichaam het op. Kort voor haar overlijden zei ze tegen me: "ik ben dankbaar dat ik deze ziekte heb gekregen, anders had ik nooit al deze liefde en vriendschappen mogen ervaren!" U hoort het goed: ik ben dankbaar dat ik deze ..... ervaren! Haar hoop op een langer leven had plaats gemaakt voor het geloof dat het goéd was. Dit heeft heel diepe indruk op me gemaakt!

Tijdens de liturgiebespreking van deze viering vroeg ik de deelnemende Duiven wat Hoop en Geloof bij hun naar boven brengt. "Mijn geloof houdt me op de been" en "Vertrouwen dat het goed komt" kwamen naar voren. Maar wat is dan "goed komen"? Want niet elke zieke geneest, niet elke verstoorde relatie kan geheeld worden. "Goed komen" is dan inzien dat niet beter worden óók goed kan zijn en accepteren dat een leven eindig is. Zoals mijn overleden vriendin deed. Hoop en Geloof helpen daarbij. Maar geloof is geen wondermiddel. Voor de één is het een houvast, voor een ander niet, maar wel een bron van kracht! Kracht om te zien, kracht om in te zien en te erkennen dat het leven waardevol is, onafhankelijk hoe het afloopt.

Als Hoop en Geloof een bron van kracht mogen zijn, als we onze ogen en harten durven te openen zodat we niet ziende blind zijn, dan kunnen we verder in het Onvoltooid verhaal dat ons leven is.

Dat het zo moge zijn.

Pianospel door Stephanus Harsono

Geloofsbelijdenis

Ik geloof dat ik nooit alleen loop
op de weg die mij voert naar later.

Ik besef dat al mijn lotgenoten Godgenoten zijn.
Ik beloof daarom niet alleen van mijzelf uit te gaan,
maar ook proberen zal door andere ogen
Gods horizon te zien, daar waar de hemel
de aarde raakt en alles één wordt.
Ik erken dat dood en onrecht, strijd en onmacht,
verdriet en pijn ook mijn verantwoordelijkheid zijn.
Ik geloof dat God het lijden niet wil,
maar vrijheid wenst, geluk en vrede.
Ik geloof dat Hij daarom de volledige Mens heeft gezonden
die groter is en sterker dan wij.
Die ons liefhad en leed,
die stierf en opstond uit de dood, om te bewijzen
dat God met ons altijd zal doorgaan.
Omdat Zij het werk dat ooit begonnen is niet loslaat. Amen.

Het hart van de viering – delen met elkaar

*We delen onze middelen, onze intenties en gebeden om daarna
ook brood en wijn samen te delen.*

Collecte

Om onze wekelijkse vieringen te kunnen houden maakt onze gemeenschap kosten. In de Duif dragen veel mensen bij door middel van een periodieke/jaarlijkse bankafschrijving. Daarnaast kun je vandaag ook een bijdrage in de collecteschaal doen. Ook kun je een bijdrage doen door de QRcode te scannen met je mobiel. Een standaardbedrag van 10 euro is ingevuld, dit kun je naar eigen inzicht veranderen. Hartelijk dank voor je gift!!!

Stichting De Duif

---

*Hoop is niet hetzelfde als optimisme
evenmin de overtuiging dat iets goed zal
aflopen.
Wel de zekerheid dat iets zinvol is afgezien
van de afloop, het resultaat. **

Lied

H.Oosterhuis / A.Oomen

Verdoofd en schamper van gemis,
herkomst en doel verloren.
Dit leven dat geen leven is,
nog dood nog ongeboren.
Doe open Gij die woont in licht,
dat niet ter dood gedoemd zijn
wij die naar U genoemd zijn.

Uw Naam ons eertijds aangezegd
volhardt in onze oren.
Opdat wij doen het volste recht
en zijn uit U geboren.
'De minste mens een naaste zijn':
dat woord heeft zin gegeven
ons angstbeladen leven.

Die gaan de wegen van uw woord,
geen lot is hen beschoren
dan Gij, Gij plant hun adem voort,
uw land zal hen behoren.
Woestijnen gaan in dauw gedrenkt,
geluk zal wedervaren
aan wie verworpen waren.

Hoop is ergens voor werken

*omdat het goed is,
niet alleen omdat het kans van slagen heeft. **

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek en intenties van Zoomduiven

Tafelgebed

Lied: De tafel der armen *H.Oosterhuis/A.Oomen*

Wat in stilte bloeit, in de luwte van tuinen,
onder de hete zon, op de akker,
heeft Hij bestemd voor de tafel der armen.
Aardekracht, zonkracht is Hij, licht in mensen,
dat wij elkaar verblijden en doen leven,
brood van genade worden, wijn van eeuwig leven.
Maar wie niets hebben, wie zal hen hieraan deel geven?
En die in weelde zwelgen en van niets weten,
wie zal hen naar gerechtigheid doen verlangen?

Aanschijn der aarde, wie zal jou vernieuwen?
Hij die alles zal zijn in allen, heeft ons bestemd om
aarde, jouw aanschijn te vernieuwen.

Nodiging
Breken en delen van brood en wijn

Lied: Klankresten *Huub Oosterhuis / Tjeerd P. Oosterhuis*

Klankresten van een
onvoltooid verhaal
Steenlettergrepen,
Sporen in woestijnzand.
Lichtwoorden,
Ooit ontvangen,
Maar van wie?
Hij zal niet slapen,
Allerzielen hoeder.

Gedachte bij het thema

Onze Vader

Onze Vader die in de hemel zijt,
geef mij een plek op aarde waarvan de naam mij heilig is,
een koninkrijk dat mijn huis is,
een plek die mijn spelend kind ruimte wil geven
waar dan ook.

Geef mij een plek waar het koren groeit voor mijn brood,
waar de wind in de bomen en het vuur in huis
vergeving van alle schuld is,
zoals ook ik vergiffenis ben voor dat stukje aarde
dat zonder mij braak zou liggen,
een plek die mij niet in verzoeking leidt,
die mij verlost van angst.

Mededelingen

Slotlied

Huub Oosterhuis / Herman Rouw

Om liefde gaan wij een leven,
zeilen wij over de zee,
vliegen wij langs de hemel,
om liefde gaan wij een leven
met licht en met donker mee.
Vogeltje van de bergen
wat zwoeg je dapper voort?
Om wat ik uit de verte
van liefde heb gehoord.

Om liefde gaan wij een leven,
graven diep in de nacht,
kruipen wij onder de hemel
om liefde gaan wij een leven
om weten en stille kracht.
Mensje, één van de velen
waar snelt je voetstap heen?
Waar is te vinden dat ene,

daar snellen mijn voeten heen.

Om iemand gaan wij een leven,
wagen wij dood na dood,
zwerfen de verste wegen
om jou, op hoop van zegen,
mijn liefde, mijn reisgenoot.
Dalen van zwarte aarde,
bergen van hemelsblauw,
om alles ga ik dit leven
om alles of niets met jou.

Zegenbede

Goed is dat je goede woorden overweegt en daarnaar handelt:

Door je naaste lief te hebben als jij.

Door recht te doen aan ieder die je ontmoet. De vluchteling, de arme, de verdrukte, doe hen recht! Prent ze in het hart van je verstand.

Laat de daden en woorden elkaar positief beïnvloeden.

Door geloof, hoop en liefde.

Die woorden, zeg ze voor je uit, moge je daden volgen.

Moge dat zo zijn. Dan ben je gezegend.

* De *schuin gedrukte* stukjes tekst komen uit WEG VAN DE HOOP van Vaclav Havel (1936)